SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1858. **Zondag 21 November** **No. 47.**

PARAMARIBO.

LANDGENOOTEN!

De Kerkeraad der Hervormde Gemeente te *Nickerie*, ingezonden hebbende een adres dd. 25 Oktober jl. aan den Gouverneur dezer Kolonie, inhoudende het eerbiedig verzoek, om een nieuw en doelmatig kerkgebouw voor de Gemeente aldaar te stichten, — vergezeld van eene inteekenlijst der ingezetenen, waaruit blijkt dat zij zich onderling hebben verbonden, tot dat einde eene som van *f* 4138,95 bijeen te zullen brengen: —

Wijders dat door Zijn HEd Gestr. mogten worden benoemd Kommissien in *Paramaribo*, die zich zouden belasten met inzameling van liefdegiften — om, zooveel mogelijk, het ontbrekende aantevullen;

heeft het Zijne Exc. behaagd een en ander met begeleidende Gouvernements schrifture ter inzage in te zenden bij de kerkeraden der Hervormde, Evangelisch-Luthersche en Moravische Broeder Gemeente, met uitnoodiging gemeenschappelijk maatregelen te nemen, om zooveel mogelijk, hierin behulpzaam te zijn.

De Kerkeraden voormeld hebben dan ook geen oogenblik geaarzeld, voor eene zaak als deze, alles aantewenden wat in hun vermogen ligt, ten einde te helpen bereiken een doel, zoo schoon en zoo edel als dit.

Gemeenschappelijk is besloten dat na voorafgaande kennisgeving van de leerstoelen en in onze dagbladen, kommissien, bestaande uit drie leden, vertegenwoordigende hare respectieve kerkgenootschappen, in den loop der aanstaande week, aan de huizen der ingezetenen zullen rondgaan ter inzameling van liefdegaven ten voormelden einde — zullende voorzien zijn van lijsten ter inteekening, zoowel als van een zak, of bus, om naar welgevallen en vermogen ietwat bij te dragen,

De kerkeraden houden zich te zeer van de welwillendheid der ingezetenen (zoo dikwijls schitterend blootgelegd, overtuigd, dan dat zij vele en dringende woorden zouden bezigen, om tot hulpbetoon en ruime milddadigheid op te wekken.

Het kleinste offer zal met innig welgevallen en dankbaarheid worden aangenomen.

Landgenooten! 't geldt de eere Gods en 't heil der menschheid. Dringe onze roepstem u niet te vergeefs in de ooren! Blijke het door milde bijdragen, dat gij de groote les: Hebt God lief boven al, en den naasten als u zelven, kent, ter harte neemt en weet te beoefenen!

Welaan! dat wij, als kinderen van één gezin, kinderen van denzelfden God en Vader, elkander liefhebben, niet alleen in woorden, maar met de daad en in waarheid!!

Paramaribo, den 17 *November* 1858.

Namens de Kerkeraden voornoemd,

De Voorzitters,
v. SCHAïCK.
C. M. MOES.
H. CLEMENS.

PARAMARIBO, 20 NOVEMBER 1858.

Het volgende berigt, dat wij aan de *Feuille de la Guijane Française* van den 13n. dezer ontleenen, zal gewis de algemeene belangstelling verwerven. Wij vinden daarin namelijk het volgende vermeld:

De Schout-bij-Nacht Gouverneur heeft van den Franschen Consul te Belem (Para) den volgenden brief ontvangen, welken hij zich haast ter kennis van het publiek te brengen.

Belem, den 17 October 1858.

Mijnheer de Gouverneur.

»Ik maak van het vertrek van Zijner Braz. Maj. stoomboot *Thetis* naar Caijenne gebruik, om U eene gewigtige ontdekking mede te deelen. Het betreft de genezing der *lepra*, welke tot nu toe voor ongeneeslijk gehouden werd.

»De uitvinder dezer kuur, welke der menschheid zooveel belang inboezemt, de heer ANTONIO—FRANCESCO—PEREIRA DA COSTA heeft van de natuur de middelen gevraagd en aan haar overrompeld om deze vreesselijke ziekte te bestrijden. Hij heeft op zijne verblijfplaats te Paracij, aan het meer van dien naam en aan den linkeroever van de Amazone, een lazaret gesticht, alwaar hij met onvermoeiden ijver en inspanning de ongelukkige lijders aan deze ziekte verpleegt, en hij heeft reeds goede resultaten verkregen: want, luidens het rapport van den inspecteur der openbare gezondheid, door het provinciaal bestuur belast om dit lepreuzengesticht te visiteren, blijkt, dat personen, die door den heer COSTA in eenen wanhopigen toestand opgenomen waren, thans volkomen genezen zijn.

»De heer COSTA bewaart natuurlijk het geheim dezer ontdekking voor zich, en men weet alleen dat hij zijne kranken met behulp van zekere inlandsche planten behandelt, waarvan hij alleen de geneeskrachtige eigenschappen kent.

»Ontvang, Mijnheer de Gouverneur, enz."

(*Get.*) DE FROIDEFOND.

De Kinderroof te Bologna.

De Israëlitische Gemeente te *Turijn*, heeft ter zake van den kinderroof te *Bologna* aan de Israëlitische Consistoriën te *Parijs* en te *Londen* het volgende adres gezonden, hetgeen door de Turijnsche bladen en daaronder het officiële orgaan, wordt medegedeeld.

»Mijne Heeren! Een wreed en barbaarsch feit is, naauwelijks eene maand geleden, bij een onzer geloofsgenooten te *Bologna* (*Kerkelijken Staat*) voorgevallen. De heer Mortara, een braaf en fatsoenlijk huisvader, ingezeten dier stad en belijder der Mozaïsche leer, zag een kind van zes jaar aan zijn vaderhart ontrukken, onder voorwendsel dat het door eene Christen dienstbode, twee jaren voor dat noodlottige oogenblik was gedoopt. Al het bidden en smeeken der ouders heeft tot heden niets bewerkt bij de autoriteiten, tot welke zij zich wendden om hun kind terug te erlangen, of althans vooreerst eenig berigt er van te krijgen.

«De geschiedenis van vroegere tijden meldt ons, helaas! vele gevallen, gelijk aan dat van den heer Mortara; maar nu de tijden veranderd zijn en de toestand van verscheidene Staten van Europa althans gedoogt de handelingen van barbaarschheid te brandmerken, welke men zich in zekere oorden der beschaafde wereld in naam der Godsdienst nog veroorlooft, en die door onwetende en dweepzieke Geestelijken worden verrigt, is het natuurlijk dat men, in het onderwerpelijke geval, niet alleen zijne toevlugt neemt tot de algemeene drukpers om een beroep te doen op geheel de menschheid, tegen feiten die regtstreeks de heiligste belangen van het vaderschap in de dierbaarste familiepanden kwetsen, maar ook dat men door alle mogelijke middelen tracht het bedreven kwaad te herstellen en het kwaad te voorkomen, waardoor onze geloofsgenooten, die in landen wonen, waar de wetten tegen zulke ijselijke aanslagen niets vermogen, nog zouden kunnen getroffen worden.

«Het scheen overigens dat zulk een beroep natuurlijk moest komen uit het eenige hoekje van *Italie*, waar de andere Godsdienstgezindten dan de Godsdienst van Staat

---

Aphorismen uit het leven.

1. DEFTIGHEID is een geheim van het ligchaam, om de gebreken der ziel te bedekken. De Turken zijn daarom deftiger dan de Europeanen, wijl het gebruik van opium hen er in behulpzaam is, om in eene doffe, gevoellooze houding te volharden; zij daarentegen, die wijn in hun ligchaam tappen, gevoelen den invloed er van in eene herhaalde prikkeling der spieren. Opium laat bij den mensch alleen het doffe leven van een plant overig, *alcohol* wekt de dierlijkheid op.

2. PARLEMENTAIR is de kunst van de vormen in acht te nemen; met andere woorden de kunst, om, in de uitgelezenste uitdrukkingen, de grootste grofheden, de tastbaarste logens, de onbeschaamdste verwijtingen, kenbaar te maken. Voor hem, die er aan bloot staat, beteekent „parlementair": heb geen bloed in 't lijf; weet niet wat blozen is; wees even onbeschoft en schud als een poedel, die uit het water komt, alles moedig van u af. (Wespen.)

3. BESCHAAFDE MANIEREN dienen bij de onbeschaafden om het gemis van *beschaving* te verbergen; zij zijn gemakkelijk aan te leeren, hoewel men aan de stijve wijze, waarop zij gebezigd worden, ligt ontdekken kan, hoe slecht zij voor den ruwen en wilden mensch passen. De inwendige beschaving verhoudt zich tot beschaafde vormen, als de godsdienst, tot het opvolgen van eenige uiterlijke godsdienstpligten. Het *kunnen* teekens zijn van het innerlijk gemoed; maar de *onechte* diamant gelijkt veel op de *echte*; alleen de kenners weten het onderscheid op te geven, de groote menigte niet.

4. „Men is het meest gelijk aan hem, wiens fouten men hekelt en het minst aan hem, wiens deugden men verheft." J. Paul.—De waarheid, die in dit gezegde ligt laat zich verklaren uit de gemakkelijkheid, om iets op te merken, wat men zelf bezit, daarenboven bewimpelt men op die wijze voor zich zelven en voor anderen eigene gebreken.—Wanneer men deugden bewondert, eigent men zich iets van den lof. dien ze verdienen, toe.—Daarom is juist lasteren zóó prettig; men verheft zich zelven en verlaagt eenen ander. Zonder ligtgeloovigheid kunnen echter de lasteraars uit beginsel, evenmin als die uit onkunde, niet bestaan.

5. Er zijn evenzeer Turken onder de Christenen, als Christenen onder de Turken. Het hoogste geluk van den Mohammedaan is te vinden in het toekomend paradijs, waar zijn ligchaam allegenot genieten zal. De Turken onder Christenen gelooven niet aan de toekomst, maar ruïneren hunne gezondheid in de eerste helft van hun leven, om toch niet, zonder ligchaamsgenot genoten te hebben, te sterven.

6. KOMPLIMENTEN zijn haken, waarmede men vreemde en schuchtere menschen naar zich toetrekt en al te familiaire van zich afstoot. De dieren maken geene komplimenten. Zij grommen slechts tegen elkander.

7. De onkunde geeft overmoed en vermeteldheid; de kunde baart nederigheid en beleid. — De onkunde heeft vele wegen, waar de kennis slechts één aanwijst. De eerste is rijk in magtspreuken en beslissende oordeelvellingen en werkt meer op het gevoel. Het ruime veld der verbeelding is immers den onkundigen aan alle zijden opengesteld. Daaruit te putten is gemakkelijk en, wat het meest behaagt, men kan de zaken alsdan naar eigen wensch en willekeur voorstellen; terwijl de waarheid lastig is. Het is een inbreuk op eigen regt, als men van iemand *kennis* der zaken vordert, waarover hij *zijn* oordeel *velt*.

Het schoone masker, waaronder men een onkundig en onbeschaamd oordeel verbergt, is verschillend; b. v. „Mijne overtuiging zegt mij, dat het zoo zijn moet," of „mijn gezond verstand leert het. (Een best onderwijs! getuige de Sacotahs) of „Mijn geest getuigt." — Onkundig in iets te zijn is eerst dan *schande*, wanneer men zich gedraagt als of men de zaak kent.

8. „Zachtheid is verloren tegen een voltrokken partijschap." — *Hooft.*

De menschen, die van eene rustige en lijdelijke deugd houden, hebben het in oude dagen en in de nieuwere tijden bijna altijd verreweg tegen de slechten en onbeschaamden. De revolutie van 1848 heeft in Frankrijk de bewerkers er van zelven het meest verbaasd en berouwd. Als de deugd niet strijden wil en altijd zich terugtrekt onder haar schutdak, om toch maar niet gewond te worden, zal zij nooit eene overwinning behalen, al wordt zij ook nooit geheel verslagen.

9. „Wie iemand naar *ware* verdiensten schat, is een wijs en eerlijk man. Wie het doet naar de *faam* en het *geluk*, behoort tot het gemeen. *Von Kotsebue.*"

Hoe groot de vooruitgang ten goede is, kan men daaruit zien, dat voor meer dan twee duizend jaar het Atheensche volk eenen staatsman met lof overlaadde, die een goeden raad, welke eenen ongelukkigen uitslag had, gegeven had, wijl men meende dat niemand naar zijne fortuin moet beoordeeld worden; tegenwoordig zegt men algemeen: die man is respectabel, want zijne listen zijn gelukt.

10. VLOEKEN is een teeken van gebrek aan vermogen om zich wel uit te drukken. Vloeken zijn grove klanken, die, als het geschreeuw der dieren, geen bepaalde beteekenis hebben en slechts gedruisch verwekken, waar het bij de vloekers meest alleen om te doen is. Zij lijken zich zelven groot en krachtig toe, omdat zij groote en krachtige geluiden van zich geven.

11. KINDERLIJK, *kinderachtig* en *kindsch* verschillen zóó, dat het eerste voor ieder rein gemoed, dat de menschelijkheid nog niet uitgeschud heeft, eeuwig wenschelijk blijft. *Kinderachtigheid* is het gewone gevolg van den schijn en van de ijdelheid. Een kinderachtige verheft het kleine en verlaagt het groote, hij geeft het nietige de vertooning van het gewigtige. Als een ware wijsneus tast hij in het reine en onreine tegelijk en bemorst met zijne ongewasschen handen het schoone. Langzamerhand vervalt de kinderachtige daardoor tot *kindschheid*, die ziekte van zwakke grijsaards.

12. Hoe nietiger en slechter wij zijn, hoe banger wij voor de waarheid worden, want al onze ijdelheid, kwakzalverij en bedrog zouden daardoor aan het licht komen. Treft men dus iemand aan, die wezenlijk waarheid wil, dan roept iedereen: „vangt hem!" en gelukt dit niet, dan gaat men aan 't razen en tieren om dien zeldzamen vogel te verjagen, welke het geheele goochelspel, waarop nietigheid en bedrog steunt, ontmaskeren zou.

13. EEN PERSOON VAN GEWIGT TE ZIJN. Ziedaar eene herschenschim van velen. Wat wordt de verbeelding niet ingespannen om aan zich zelven en anderen wijs te maken, dat men in de maatschappij *onmisbaar* is. Doch pas liggen de lijken in de groeve of ieder grijpt toe om het deel, den gestorvene in het leven toegekend, te bemagtigen. Onder duwen en stooten dringt men de mededingers terug en niemand denkt aan de onmisbaarheid van hem, die zich in zijn leven daarvan eene illusie maakte.

14. „Het is waar, maar het wil niet gezegd zijn" beteekent veelal: wij willen het niet voor anderen weten, dat wij verkeerd zijn; want dan zouden wij ons wel moeten verbeteren en dat kost meer moeite en inspanning, dan wij gewoon zijn aan eene zoo geringe zaak te besteden. Bovendien duldt onze eigenliefde niet, dat men ons onze fouten aanwijst; gemeenlijk houden wij den ruwen openscheurder der wonden, die wij zóó zorgvuldig bedekten, voor slechter dan wij, juist omdat hij ons berispt. (*O.*)

volkomen vrij zijn, en die vrijheid, door de Staatswetten bekrachtigd, door de Regering op de meest gemoedelijke en onbevooroordeelde wijze wordt gehandhaafd. Om deze reden zijn de Kerkbesturen der voornaamste Israëlitische gemeenten in de Staten van *Sardinie* met elkander in overleg getreden en hebben zij zich vereenigd om, langs den weg der drukpers, te protesteren tegen de barbaarsche handeling te *Bologna* gepleegd.

«Aangezien echter protesten als het hier bedoelde zeer wel voor het oogenblik de regering kunnen schandvlekken, die zulke handelingen duldt of zelfs aanmoedigt, zonder dat de protesten eenig nut voor de toekomst kunnen opleveren, indien niet krachtiger drijfveren in beweging gebragt en sterkere middelen aangewend worden, hebben genoemde vertegenwoordigers der Israëlitische Gemeenten in *Sardinie* zich reeds alle mogelijke moeite gegeven en zullen zij zich alle mogelijke moeite blijven geven, om der wereld bekend te maken met al het gruwelijke van het feit, dat het gezin Mortara in *Bologna* zoo verschrikkelijk heeft getroffen, terwijl zij ook zullen trachten de Sardinische Regering te bewegen krachtdadig deel te nemen aan hunne pogingen, opdat het Hof van *Rome* op eenigerlei wijze rust en vrede teruggeve aan het ongelukkige ouderpaar Mortara, en zorge, dat voor het vervolg zulke bedroevende gebeurtenissen niet meer voorkomen.

«De Kerkbesturen voornoemd gelooven, met het oog op het algemeen belang hunner geloofsgenooten, en om een der meest geschikte middelen te bezigen tot afwering van het bedoelde kwaad, tevens een beroep te moeten doen op de geachte leden, die het centrale consistorie der Israëliten in *Frankrijk* zamenstellen, niet minder op het algemeene administratief bestuur der Israëliten te *Londen*, om hen uit te noodigen het hooge gewigt van de voorgestelde zaak in de meest ernstige overweging te nemen, en den buitengemeen grooten invloed, dien zij zoo waardiglijk genieten, te willen aanwenden om dezelfde stappen bij hunne respectieve landsregeringen te doen, ten einde te verwerven dat te *Rome*, als overal elders, men zich niet meer zal kunnen veroorloven ongestraft vrede en rust te storen in den boezem der Israëlitische gezinnen in den naam eener Godsdienst, die verklaart gevestigd te zijn op de hechtste grondslagen van menschenliefde en broederlijke eensgezindheid.»

Onder de middelen, waardoor men in Rusland beschaving tracht te bevorderen, behoort ook de oprigting van openbare bibliotheken en leeskabinetten in bijna alle steden des rijks. Ook zullen zooveel mogelijk hier en daar musea gesticht worden. Deze pogingen gaan uit van eene uitgebreide maatschappij, welke over een aanzienlijk kapitaal beschikt en waarschijnlijk wel door de regering ondersteund wordt.

De officiele opgave van scheepsrampen in de wateren van het Vereenigd Koningrijk Groot-Brittannie gedurende 1857 is bedroevend, ofschoon minder dan over sommige vroegere jaren. Op of nabij de kusten der Britsche eilanden zijn in dat jaar 437 schepen geheel verloren gegaan (waaronder 53 door aanzeiling), en 606 zwaar beschadigd (waaronder 224 door aanzeiling). Bij deze scheepsrampen zijn 532 menschen om het leven gekomen. In de laatste zijf jaren heeft het aantal scheepsrampen in die wateren jaarlijks gemiddeld 1025, en het aantal daarbij omgekomen menschen 830 bedragen. Onder de in 1857 voorgevallen scheepsrampen, die niet door aanzeiling veroorzaakt zijn, telt men er 662, die alleen aan weder en wind, en niet aan verzuimen van reeders of schippers toegeschreven worden. Het aantal aanzeilingen is in het vorige jaar 39 minder geweest dan in 1857.

De Royal-Mail-Company doet voor hare dienst vier nieuwe stoomschepen bouwen, namelijk de Shanon, Orinoco en Magdalena, elk van 3002 en de Mersey van 1132 ton; zij bezit reeds 20 stoomschepen, terwijl de Peninsular and Oriental-Company er 46 heeft. Om zich een denkbeeld te vormen van de kosten, welke aan deze vaartuigen zijn besteed moge dienen, dat het zilveren servies aan boord van de Ceylon eene waarde heeft van nagenoeg 1000 p. st., de stevigheid en de lengte der schepen is zoodanig, dat toen onlangs de Pera tusschen Malta en Gibraltar door een Noorweegsch schip werd aangezeild; waarbij het laatstgenoemde belangrijke schade ontving, de Pera geen noemenswaardig letsel bekwam en de in de achterkajuiten slapende passagiers door den schok zelfs niet ontwaakten.

INGEZONDEN.

Humoristische Snippertjes

(Uit de Portefeuille van den ouden Heer FURET.)

Door W. E. H. WINKELS.

LXI.

INDRUKKEN OP MIJNE REIZEN DOOR DE VOLKPLANTING SURINAME.

De weelderige tooneelen die zich van tijd tot tijd in den helderen waterspiegel der Suriname-rivier hadden terug gekaatst, verloren in den gang des tijds, al meer en meer van hunne bekoorlijkheden; — wel prijkten in het midden der 18e. eeuw, de plantaadjes met sierlijk aangelegde tuinen, wel verhieven zich uit kunstig aangeplante bloemenperken, volgens den franschen smaak, groepen van gehouwen en gegoten beelden, maar de kennelijke *tint* van wezentlijken volks voorspoed, van die heilzame veerkrachtige arbeidzaamheid, van dat woelige, voor het oog aangename leven, van die om zich verspreidende vreugdedeeling in vele gepaste genietingen, werden nergens ontdekt. Gelijk eene schoone, bekoorlijke maagd, die al het verrukkelijke in zich, voor hare aanbidders omsluijerd houdt, die door het stralen harer oogjes, of door de hemelsche glimlachjes harer lippen, kon verrukken en lokken maar die door de kiem eener teringziekte aangetast, afgemat en kwijnend neder ligt, zoo ook, lag de volkplanting Suriname daar, als eene bruid, met een rijken huwelijks schat waar Nederland trotsch op mogt zijn, maar die door zoovele vernederingen geschokt, zoo veelvuldig in hare goede eigenschappen onteerd, zoo immer hare krachten ontzenuwd waren, dat zij als uitteerende den dood nabij scheen.

Gelijk eene arme wees, was zij dikwerf eene prooi van over haar aangestelde voogden, die alleen *hun* belang ten koste van het hare bevorderden, die schaamteloos en egoistisch zich verhieven en verrijkten tot nadeel van haar en *Nederland*, ja, die helaas! zoo menigmaal uit onverschilligheid voor het ware en goede, of geheel blind of te traag waren; die zich lieten verblinden door vleijerijen of omstrikt werden door afschuwelijke *intrigues*, die zich lieten leiden van *hen* welke slechts zelfverheffing voor zich en hunne familiën beoogden; die ter goeder trouw, of oningelicht om dat zij op een hoog standpunt stonden, en omdat men de *magtigen* vreesde, vergaten om zelven te handelen, die uit gebrek aan *kennis*, *kracht* en *energie* geheel de geschiktheid misten om als *karaktervolle regeerders* in naam en in het belang van het dierbaar *Vaderland* te handelen door strenge handhaving van wet en orde.

Niet opentlijk, niet door die Landvoogden, welke meestal bij hunne aankomst zoo weinig van deze kolonie en hare bewoners afwisten, maar door de wezentlijke vijanden van deze volkplanting, door de kruipende valsche vleijers en intriganten, door *hen* die uit gebrek aan kennis in hunne betrekking of uit kwaden wil misdeden, werd op eene geheimzinnige wijze de *knoet* gegrepen en gebruikt, elke mindere in de maatschappij werd in eene webbe van verwarring en onbetamelijke handelingen gesleept en vast verward; men beschouwde hen nog minder dan *Russische* lijfeigenen, hunne *regten*, hunne innigste *belangen*, hunne *hoop* en *toekomst*, werden dikwerf zonder de minste kans van afwering gekrenkt en verkracht, zij schenen geboren om te lijden en te zwijgen; de Regering, onbewust of zorgeloos, scheen den sluijer die zooveel schandelijkheden verborg, niet opgeligt te willen hebben. Vreesde men voor de besmetting van velen, aan die afschuwelijkheden...? de handelingen werden sterk door een bewustzijn van volkomene straffeloosheid, als giftige pest-bezoedelingen over de geheele maatschappij verspreid.

Is het te verwonderen dat er in deze volkplanting een algemeen denkbeeld vast wortelde, dat elke kolonist *toen* en *nu* nog, met een diepe zucht uitriep: *„Er ligt een vloek op deze plek!"* Kan iemand twijfelen aan het bestaan van dien *vloek*, als uitwerksel en gevolg van opeengestapelde ongeregtigheden? kon het anders, bij slecht ingerigte volksbewegingen, bijna nooit gehandhaafde maatschappelijke regelen, en volslagene onoplettendheid op de ergerlijkste administratien, dat de kapitalen der vaders bijna nooit in het derde geslacht overbleven? Van daar dan ook, dat zoo menigwerf hooggeplaatste mannen, benijd en gevreesd, op eenmaal van hun voetstuk afstortten en dat zij, die men vroeger trotsch en verwaten den voet had zien zetten op ongelukkige medeburgers, als afschuwelijke ongedierten zag kruipen aan de voeten dier vroegere slagtoffers, en vragen wij: *„kwam er nooit één, met magt, kennis, moed en deugd bezield, om dezen afschuwelijken kanker te onderzoeken, en door het fiksch gebruik van het verderfwerend mes te zuiveren en te genezen?* Moet men dan niet, als eerlijk man de hand op het hart leggen, en zwijgen.

In zulk een jammerlijken toestand, was de volkplanting Suriname in de laatste helft der 18e. eeuw.

Maar nog was de toestand van achteruitgang niet ten top gestegen; er moesten nog andere kwaadaardige werkkrachten worden aangevoerd, om haar geheel te vernielen.

De landbouwers of hunne afstammelingen, worden langzaam van hunne bezittingen ontheven; (*wij zullen hieronder zien* door welke middelen), de strik die hun gespannen was, had veler vermogen verzwolgen en vele familien ongelukkig gemaakt; daar waar vroeger weelde geheerscht had, was helaas tevens valsche waan en trots ingeslopen; men had met veel opofferingen, valsche grootheid gekocht, nu kwam achteruitgang en armoede. In plaats van nu door vernieuwden arbeid en onverpoosden ijver te trachten, het verlorene te herwinnen en daardoor hunne vijanden te beschamen, gaven de meesten zich aan valsche schaamte over, en vielen door de uitgestelde pogingen tot herstel al dieper en dieper; met reuzen kracht werden zij tot een totalen ondergang gesleurd.

De goedhartige geldschieters (?) bereikten intusschen het gewenschte of toevallige doel, zij werden *fondshouders* en later *eigenaren*; weinigen echter waren door hunne belangrijke *affaires* in *Nederland* en elders in de gelegenheid alhier zelven te komen wonen. Uit deze omstandigheid sproot, dat zij gedeeltelijk in den strik bleven hangen dien zij zoo aardig ter vogelen vangst hadden uitgespreid; zij benoemden *representanten* voor zich *alhier*, eene zaak, die, ware dezelve geschied ten tijde van den grooten ERASMUS voorzeker in zijn *„lof der zotheid"* zoude geplaatst zijn geworden. De fondshouders verloren hierbij twee belangrijke hollandsche spreekwoorden uit het oog, als:

„Het oog van den meester, maakt het paard vet", en

„Ver' van je goed, digt bij je schade."

Met onze zucht tot onpartijdigheid, moeten wij verklaren dat de voordeelen der fondshouders *à priori*, betrekkelijk zeer klein waren, doch moesten gerangschikt worden tot eene kiemensoort waaruit *à posteriori* vele en goede vruchten voortkwamen. Het wekt voorzeker elks verwondering, die bij deze tooneelvoorstelling, niet achter de *Coulisen* gekeken heeft, — hoe die goede zielen, bij het vele hoofdbreken, met hunne hollandsche zaken en de hier *al* achteruitgaande plantaadjes, voor zulk een kleine winst die zorgen en werkzaamheden op zich konden nemen en daarom bewonderen wij de voorbeeldige christelijke liefde dier onbaatzuchtigen, als wij ontdekken dat zij maar immer voor eenige langzaam wegsmeltende landbouwende staten, goedhartig in *voorschot* traden. Eindelijk *brak de kruik, die zoo lang te water had gegaan.* En wat was het gevolg voor zoo veel edelmoedige zelfopoffering? dat zij in het bezit kwamen van nietswaardige *effecten*, die gedurende eene reeks van jaren nooit de loopende kosten hadden goed kunnen maken en zij dus ook wel nooit de hoop konden koesteren op een gunstigen afloop.

De eenige voordeelen die dus te trekken waren, moesten, wilde men niet alles verliezen gevonden worden tijdens het *fondshouderschap*; de vrees mijner lezers voor het verlies des geldschieters, zal hopen wij, alzoo in verwondering overgaan, wanneer wij *hen* onvolledig eenige der kleine voordeelen mede deelen die zij als nijvere bijen wisten te trekken uit de kleine bloemen hoven.

Vraagt mogelijk deze of gene indringende nieuwsgierige lezer, *hoe kwam het toch dat zoo velen, dier fonds houders, welgesteld en rijk werden?* dan kunnen deze omstandigheid nergens anders aan toe schrijven, den sterken achteruitgang der plantaadjes in aanmerking nemende dan aan den zegen des Heeren op hunne edelmoedige belangloosheid.

Al de kleine *profijten* een voor een op te sommen is buiten mijne magt en buiten mijn bepaald bestek; buitendien, was er in Nederland omtrent die zaken, zulk eene ontzettende zamenwikkeling en zonderlinge verbinding dat de ontleding mij waarlijk moeijelijk zoude zijn, en ik in de beschrijving zoude te kort schieten. Hoe vele *zaken*, *personen*, *vakken*, *boedels*, *artikelen* en *gilden industrien* zoude ik moeten opsommen en aanvoeren, hoe veel zamenkomsten van aandeelhouders en belanghebbenden moeten schetsen, hoeveel kleine gesprekken moeten mede deelen als bij voorbeeld: *„Hoor eens baas je eisch van twee honderd gulden, is te veel, je kan die som wel op de rekening zetten, waar ik voldoe je met honderd vijftig, ik moet er ook iets aan verdienen; wil je dat, dan heb je in het vervolg de vaste leverantie, wil je het niet? ook goed, dan ga ik bij een ander....."*

De kleine hoofd-voordeelen waren dan deze:

1. Voor kleine renten, (*om met andere geldschieters te kunnen concurreren*) zochten zij, *als of er zijde bij te spinnen was*, de ongelukkige gedrukte eigenaren op en schoten hun geld voor op hunne plantaadjes in de kolonie *Suriname*; hier voor vroegen zij zelden meer dan 5 pCt. of hoogstens 6 pCt. renten, terwijl zij tot groot gemak der *geholpenen* de vaste goederen zelven administreerden; gevolgelijk was dit eene hoofd bepaling bij de geldelijke overeenkomst.

2. Daar, zoo als wij reeds hierboven de plantaadjes in achteruitgaanden staat waren, en steeds nog den kreeftengang gingen, zoo kwamen de goede zielen, die hunne edelmoedigheid tot in het uiterste verdreven in voorschotten, dit deden zij met het voordeel van kleine *provisien* en eene niet noemenswaardige rente, van 5 pCt. hoogstens 6 pCt.

3. Zij stelden zich zelven in *het belang der eigenaren en van de goede zwartjes op de plantaadjes* tot leveranciers van plantaadje benoodigdheden aan, *primo*, tegen goede prijzen, als het hollandsche spreekwoord te goed toegedaan zijnde: *„goed koop duur koop,"* en *secundo* na veelmalen een gesprek gehouden te hebben met den *„Baas"* die de rekening volstrekt niet behoefde te veranderen, maar slechts *iets* moest laten vallen.

4. Om nog inniger het voordeel van de plantaadjes te behartigen, en niet toe te staan, dat door weinig beteekenende *concurrentie*, een ander met de penningen streek, die zij gebruiken konden, werden zij *scheepsreeders*, terwijl zij dikwijls uit *pure* edelmoedigheid, de afgewerkte suiker in hun schip lieten laden, voor 8 en 6 duiten per pond ter dier tijd, terwijl andere scheepsreeders dat voor 5 en 4 duiten wilden doen. Hieruit sproten de volgende voordeelen voor de plantaadjes: òf de afgewerkte suiker moest renteloos blijven staan tot een der schepen van de heeren fondshouders kwam, òf was er geen suiker en de schepen kwamen, dan moesten van onrijp en halfrijp riet, de suiker gemaakt worden; en door deze handeling verliep wel eens de gunstige marktprijs.

5. Zij werden ten gemakke der *reederij* en om dan zoo met een alle zaakjes op het kantoor te hebben, ook *assuradeurs* tegen hooge premien. Men zegt, even als dat bij groote *acteurs* wel eens gebeurt, ook toen ter tijd, wel eens de *cognossementen* dubbele rollen vervulden; wij hopen echter dat die *Heeren* te dier tijd, het Engelsche devies van de kousenband orde, durfden dragen: *„Hony soit qui mal y pense."*

6. Zij wekten elks verbazing op, door het netjes zamenstellen eener verkoop-rekening en de jaarlijksche rekening-courant, bij welke laatste het *„salvo errore et ommissione"*, nooit vergeten werd; de ontzettende groote onkosten, bij voorbeeld: *f* 28. — op *één* vat suiker en de vele gedane voorschotten geleken volmaakt op het *Heidelberger vat*, terwijl de batige *saldos* voor de eigenaren zoo vet waren als de persoon op de titelplaat van MATTHIAS CLAUDIUS *„Wandsbeckerbode"* ten voeten uit onder den naam van *„vriend Hein"* staat afgebeeld. Had DIOGENES ter dier tijd geleefd, dan voorzeker zoude hij de arme eigenaren als zoovele *vogels* van PLATO, voor den raad van *Athene* hebben gebragt onder den uitroep: *„Zie daar menschen volgens* PLATO."

7. Het zal nu niet meer de verbazing verhoogen wanneer wij veronderstellen, dat die heeren, *schoonzonen*, *broeders*, *neven* of *intieme vrienden* gehad hebben, die een bijzonderen smaak kregen in vakken, den kolonialen handel betreffende, ernstige beoefenaren der *theoretische* en *practische* beginselen der *geldverhuizing*, die de gewaagdste *speculatien* dreven bij lage *marktprijzen*, wel eens zeilende kochten, en dan geduldig wachtten dat de prijs iets hooger werd. Dat er handelsrelatien bestonden tusschen hen en de fondshouders die geboren schenen te zijn om maar *voor te schieten* is bekend; wij zwijgen van kassierszaken, even zoo van wisselgeschiedenissen, en vooral van het makelaar- en boekhouderschap, want wij zouden te langwijlig worden; wij voegen er alleen nog bij, dat hadden deze heeren de wijze van *administreren* tot eene volmaakte hoogte gebragt, zij echter krukken en breekebeenen bleven, bij de representanten alhier, ter DIER TIJD. Er bestond echter om in onzen stijl *Platonisch* te blijven, eenig onderscheid in deze twee soorten *Poeliers*, de eene handelde in het groot en bemoeide zich alleen met groote *slagveeren* en *staarten*, de andere, plukte tot het laatste donsveertje het vogeltje zoo kaal, dat het eene liefhebberij was om te zien. „En vraagt een,

mijner lezers misschien, „*konden die ongelukkigen daar niets aan doen?*" dan antwoorden wij daarop:
„*Kakaraka no ka reti na fowloe mofo.*" En „*Te worom mandi nanga gron, pe a sa wakka!*"

CORRESPONDENTIE.

Wij moeten om redenenen eenige ons toegezonden stukken weglaten.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 17n. dezer, de Fransche Oorlogschoener *La Laborieuse*, van Cayenne.

Den 18den, de Hamb. sloep *Pomona*, kapt. E. H. Boon, van Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 15den, de Nd. Am. brik *Abby Jones*, kapt. W. Adams, naar Gloucester, lading: 242 vaten Melassie 32,103 gallons, 32 vaten Suiker 43,651 pond, 10 balen Kakao 1,050 pond en 2 balen heele Koffij 355 pond.

Idem, de Eng. schoener *Satellite*, kapt. Marshal, naar Demerarij, lading: 69 vaten Inl. Koorn 11,160 pond en 10 vaatjes Saucijsjes, uit het Entrepôt: 2 roode kelders Genever en voor Exportatie 12 kistjes Roode wijn.

Dem 16den, de Nederl schoener *Henriette*, kapt. H. Gravenhorst, naar Demerarij, lading: 20 vaten Melassie 2,249 gallons, 30 vaten Koorn 5,400 pond, 10 pies □ Hout en 100 roode kelders Genever.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Louisa Christina*, kapt. Ten Harmsen, adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Sagitta*, kapt. Bakker, adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Anna Lena*, kapt. Zaal, adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Eliza*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Nederl. schoener *Henriette*: de Heeren J. Meijers, A. Puecineli, F.- en L. Gonmates.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

Melassie. Den 16 dezer, van Plant. *Kent*, 4 a 5000 gallons a 30 cent.

De geannonceerde 100 vaten Suiker, 15 puncheons Rum, en p. m. 3000 gall. Melassie van pl. *Catharina Sophia*, zijn niet toegewezen.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 19n. November 1858, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Herman Gottlieb Kuster en Philippina Streleling.

Robert Begbie en Geertruida Elisabeth Arlaud.

Van den 14n. tot den 20n. November 1858, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 14den, Charles Lionarons, weduwenaar van Flora Machielse, 64 jaren.

Idem, Geertruida Elisabeth Reder, 55 jaren.

Idem, Johannis Jacobus Antonius, 20 jaren en 6 maanden.

Den 15den, Anna Sophia van Cordova, 79 jaren en 6 maanden.

Den 16den, Johanna Margaretha Gracia Everhards, 3 maanden en 3 weken.

Den 17den, Antonia Johanna Welgemoed Pret, Echtgenoot van Richard Joseph Martinus O'Ferrall, 24 jaren.

Den 18den, Bertha Poulona van der Kast, 9 maanden en 16 dagen.

Den 19den, Johan Matthias Rumpf, 50 jaren.

Idem, Jacobus Hendricus Lodewijk Wijchel, 52 jaren.

Idem, Wed. Aron Jacob Polak geb. Elizazer, 68 jaren.

Statistiek.

Gedurende het 3e. kwartaal 1858, *zijn alhier Aangekomen*:

Uit Nederland 11 schepen metende 1458 lasten.
„ Nd. Amerika 5 „ „ 576 „
„ Vr. Plaatsen 26 „ „ 817 „

te zamen 42 „ „ 2851 „

Vertrokken:

Naar Nederland 10 schepen metende 1174 lasten
„ Nd. Amerika 5 „ „ 493 „
„ Vr. Plaatsen 32 „ „ 1246 „

te zamen 47 „ „ 2913 „

UITGEVOERD.

Naar Nederland:

3,741,206 pond suiker, 135,123 pond sch.- en 3440 pond vuile katoen, 22,285 pond heele- en 2000 pond gebroken koffij, 4500 p. kakao, 4702 gallons rum, 1353 gallons melassie, 9812 pond oud koper, 1563 pond oud lood, 500 piés latten, 15 knieën, 5 vaten, 18 piés cederblokken, 89 piés vierk. hout, 5 kisten naturalien en 1 kist inhoudende eene piano.

Naar Noord-Amerika.

330,123 pond suiker, 55,129 gall. melassie, 83,020 pond kakao, 2160 pond huiden en 27 vaten lemmetjes.

Uit het Entrepôt.

20 vaten kakao.

Naar andere Vreemde Plaatsen.

1,317,968 pond suiker, 91,610 pond sch.- en 295 pond vuile katoen, 13969 gallons melassie, 21,698 gallons rum, 1705 pond heele- en 792 pond gebroken koffij, 17,505 pond kakao, 785 pond huiden, 3960 pond koorn, 810 pond pindaas, 30 gallons bitter, 2000 kokosnooten, 55 piés cederhout, 300 kub. voeten cederhout, 300 cederplanken, 10 piés vierkant hout, 6012 kub. voeten vierkant hout en 4600 pond oud ijzer.

Uit het Entrepôt.

425 groene-, 175 roode kelders en 5 vaten genever.

Voor Exportatie.

15 oxhoofden en 29 puncheons rum, 350 groene kelders genever, 18 vaten kakao, 1 kist en 4 | m. sigaren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Tot Vice Consul voor de eilanden *Madera* en *Porto Santo* is benoemd, de Heer Ch. R. Blandij.

Aanzoek voor Vrijgeving

Den 12n. November 1858.

Van den slaaf *Pierre*, geboren in 1828, zoon van *Anna*, toebehoorende aan A. M Nandes.

Van de slavin *Diana*, geboren in 1827, wier moedersnaam onbekend is, en hare dochter *Catharina*, geboren in 1850, toebehoorende voor den vrijdom aan P Faans

Van den slaaf *Daniel*, geboren in 1833, wiens moedersnaam onbekend is, toebehoorende voor den vrijdom aan C. Mac Intyre (nu boedel.)

Van den slaaf *Laurens*, geboren in 1820, zoon van *Helena Wilhelmina*, toebehoorende aan P. Nooitgedacht (nu boedel)

Van den slaaf *Schenkin*, geboren in 1809, wier moedersnaam onbekend is, toebehoorende voor den vrijdom aan M. J. Hout hakker.

Van de slavin *Catharina*, geboren in 1798, wier moedersnaam onbekend is, toebehoorende aan M. van Kok.

Door G. F. C. Romans gedaan verzoek, zijn *Brieven van Manumissie* verleend geworden aan de slavin *Malvina*, geboren in 1837, dochter van *Aspacia*, bekend gestaan hebbende ten name van het Genie Departement.

Zullende de gemelde gemanumitteerde voortaan de namen voeren, van:

Antoinette Malvina Romans.

Post-Kantoor.

De per de koloniale Stoomboot *Nickerie*, kapt. W. F. Meijer, op HEDEN den 21n. dezer, via *Coronie* en *Nickerie* naar *Demerarij* te verzenden Brieven pakketten, zullen des middags ten 12 URE worden gesloten.

Paramaribo, den 21 November 1858.

Namens Zijne Exc. den Gouverneur wordt bekend gemaakt, dat Z. Ex. de Schout bij Nacht Baudin, Gouverneur van *Fransch Guiana*, met familie en gevolg deze kolonie met een bezoek zullen vereeren. De dag van aankomst is bepaald op Donderdag den 25 dezer, des morgens.

Benoodigd voor 's Gouvernements dienst. Diverse KLEEDINGSTUKKEN, enz., voor de Landsslaven waarvan de monsters ter Administratie van Financien moeten bezorgd worden.

De bus der inschrijvings-billetten ter Gouvernements Secretarie, alwaar eene specifieke lijst is aangeplakt, zal geligt worden op Dingsdag den 23 dezer maand, des voormiddags ten 10 ure.

Paramaribo, den 17 November 1858.

Transport.

Den 10n. November 1858. A. Salomons Vendumeester, aan B. Nieuwveld, van het Huis en Erf, aan de *Domineéstraat*, N. W. La. D No. 48, O. W. La. D No. 396.

Paramaribo, den 10 November 1858.

Den 8 November 1858. C. P. Emanuels aan S. C. F. Neumann zich schrijvende F. Neumann, van een gedeelte van het Erf aan den *Heiligeweg*, N. W. La. C No. 144, O. W. La. C No. 7 en 8, alsook een gedeelte van het daarmede in-een-loopende Erf gelegen aan de *Maagdenstraat*, N. W. La. C No. 14, O. W. La. C No. 147, met al de gebouwen welke zich op beide gedeelten der Erven bevinden.

Paramaribo, den 16 November 1858.

Jacob van Gelder heeft zich geadresseerd aan het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* ter bekoming van voorloopige uitbetaling zijner vordering ten laste den boedel J. S. Burnet.

Ingevolge Art. 4 der Publicatie van den 5den December 1843 (G. B. No. 8) wordt daarvan de noodige aankondiging gedaan.

Aan het Departement der *Onbeheerde Boedels* is gedevolveerd, de Boedel van Seraphine Brendorff, (overleden den 22n. April 1847) den 1n. November 1858.

En worden mitsdien alle Crediteuren en Debiteuren deszelven opgeroepen, om aan het Departement voormeld van hunne vorderingen aanteekening te doen, en hunne verschuldigden aantezuiveren op pœne als bij art. 14 en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo, den 3 November 1858.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, dagvaart bij deze alle bekende en onbekende Crediteuren

Van de Erven van W. Jackson en weduwe W. Jackson, wegens het provenue van de op den 3n. September 1858, bij Executie verkochte Centraal Fabriek op de Plantaadje *Buitenrust* cum annexis, aan gekomen hebbende de Erven van W. Jackson en weduwe W. Jackson, voornoemd.

Van den boedel J. L. Schmidtmer, wegens het provenue van het op den 10n. September 1858, bij Executie verkochte Erf, met de daaropstaande Gebouwen, aan de *Gravenstraat*, La. A No. 36, aangekomen hebbende den boedel J. L. Schmidtmer, voornoemd.

Om te compareren of gemagtigden te zenden ter Prœ et Concurrentie Rolle van het Geregtshof voornoemd, welke gehouden zal worden op Vrijdag 26 November 1858, des voormiddags om *acht* uur, ten einde aldaar te zien dienen van *Relaas en Bijlagen*; voorts hunne sustenuen van Prœ et Concurrentie op te geven en wijders met den Impetrant voort te procederen als naar regten.

Opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, is deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan

Paramaribo, den 8 November 1858.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 3n. December 1858, des voormiddags *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Het slot land No. 6 cum annexis, gelegen aan de rivier *Nickerie*, aankomende de Boedels nu wijlen Alexander en James Cruickshank.

ADVERTENTIËN.

CÆCILIA.

ALGEMEENE VERGADERING in de Zaal van het Waaggebouw op Woensdag den 24 November, 's namiddags om 5½ uur.

De Commissaris,
J. VON KÖNIGSLÖW.

Verkiezing van een nieuw Bestuur. ( )

A. SALOMONS zal Woensdag e. k. des namiddags om 4 uur ten sterfhuize van wijlen P. HARREVELT verkoopen den slaaf *Hazard* (delver), aankomende B. WEIJL. ( )

( ) De Vendumeester A. SALOMONS, zal WOENSDAG e. k. des morgens om 9 uur in het huis op de hoek van de *Watermolen* en *Kromme Elleboogstraten* verkoopen:

***Manufacturen, Modewaren* enz.**

( ) De ondergeteekenden zullen op WOENSDAG den 24 dezer, des namiddags om 4 ure, door den Vendumeester A. SALOMONS, ten sterfhuize van nu wijlen den Heer P. HARREVELT aan de *Saramaccastraat*, doen verkoopen:

Diverse Meubelaire GOEDEREN, GOUD, ZILVER, KOPER, GLAS- en AARDEWERK.

Alsmede:

SLAVEN, waaronder bekwame *Timmerlieden*, TIMMERGEREEDSCHAPPEN, *twee* TENTVAARTUIGEN en wat verder, ten voorschijn zal worden gebragt; zijnde dezelve ter bezigtiging *twee* dagen vóór- en op den verkoopdag.

Voorts:

Over *zes* weken, den juisten dag nader te bepalen, door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ:

Het *HUIS* aan de *Saramaccastraat*, La. E No 22.

En het *HUIS* aan de *Hoogestraat*, La. E No. 364.

Waarvan de veilcondition ten huize van laatstgenoemden Vendumeester ter *visie* zullen liggen.

Alles behoorende tot de Nalatenschap van den voornoemden Heer P. HARREVELT.

Paramaribo, den 6 November 1858.

De Executeuren Testamentair,
C. HARREVELT.
M. L. GOEDE.

De Vendumeester A. SALOMONS zal WOENSDAG namiddag e. k. ten huize van wijlen den Heer P. HARREVELT verkoopen: de slavin *Antje*, en dochter *Margaretha* met twee kinderen genaamd *Clasina* en *Frederik* en *Jan* (timmerman), aankomende de Wed. S. J. L. KANTEMAN.

Alsmede:

De slavin *Driese* met haar zoon *Martinus* (knappe timmerman), aank. J. S. ROBLES DE MEDINA nom. ux. (13623)

Te HUUR of te KOOP:

Het *HUIS* op den hoek van de *Saramacca* en *Prinsenstraten*, La. E No. 47.

Te bevragen bij
D. KRUSE
(13622) aan den Windmolen.

Boomrijpe Banannen, te bekomen op Pl. *Vriendsbeleid en Ouderzorg*, adres ten kantore van ( ) *P. MAY.*

Vermist!

Een fantasie PISTOOLTJE (*Goud en Staal*) dienende als Charivari. De eerlijke vinder wordt verzocht hetzelve tegen goede belooning terug te bezorgen ter dezer Drukkerij.

Paramaribo, den 20 November 1858.

(13117)

Tokaijer, Port, Madera en Rhijn wijn, *Champagne*, merk *Créme de Bouzy*. ( ) bij A. LEVIE & Co.

Aangebragt per de sloep *Pomona*:
Versche O. I. RIJST.
Nog in voorraad:
Bakkeljaauw,
Rump en Prime SPEK, ½ en ¼ vaten Fulton Market BEEF, BLOM, ZOUT, Oxh. TABAK, Kisten SMEERKAARSEN, Pakken Comp. dito, Kistjes Eng. ZEEP, Kist. en manden ZOETE OLIE, Sardines, ½ fl. MOSTARD, Patent, Gekookte en Ongek. LIJNOLIE, DAKLEIJEN, Zinkspijkers, Vleugelpannen, P. P. en W. P. PLANKEN, STEENEN, KALK en CEMENT, IJzercement, Fire Bricks, **Steenkolen, Pik en Teer, Breeuwwerk, Slijpsteenen,** Testen, Puncheons, Breed Katoenzakken-Doek, Val-Axen.

Voorts: Kelders Brandewijn, dito bij het gallon, Damejeans en Flesschen Pale dito, Pijpen en dubbelde kelders Genever, Strong Ale, Vermouth, Cherry Cordial, Old Portwijn, dito Madeira, Kisten Sodawater, Wijn en Bier Kurken, WORMMIXTURE, etc., etc. alles tegen *billijken prijs* mits *KONTANT* te bekomen bij

G. P. EMANUELS

Paramaribo, den 21 November 1858. (13609)

D. C. MUNRO
heeft ontvangen van *London via Demerara*:
Dames witte satijnen SCHOENEN.
Do. goudlederen do.
Do. *LAARSJES* en Meisjes do. met knoopen.
Do. witte en gekleurde zijden *Kousen*.
Do. glacé HANDSCHOENEN, met kwastjes.
Do. witte en gekleurde zijden do. en zwarte zijden MITAINES.
Do. zwarte zijden en Moiré Antique *MANTILLES*.
Do. *Elegante* zijden en ronde VILTEN HOEDEN.
Kinder do., *naar den laatsten smaak*.
Princes Roijal *Corsetten*, Afgepaste Tarlatan Kleedjes, Cachemiren Omslagdoeken, Coburg, *Bishop Lawn*, Book Muslin, Jaconet, Estopille, *Shirting*, Beddenlinnen 95 dm br., Kanten, Zijden Franjes, HEEREN glacé en waschlederen Handschoenen, Merino Borstrokken, Linnen Boordjes, gekleurde en witte SOKKEN, Witte Hemden, *Verlakt Tafelgoed*. (13610)

Te bekomen bij
JULIUS MEIJERS:
Afgepaste BALKLEEDJES.
Effen en Zijden *Barèges*
Handschoenen in soorten.
Geborduurde en linnen Zakdoeken.
Zwarte en gekleurde LAARSJES.
Goudlederen SCHOENEN.
Fraaije *Waaijers*.
Dito Balboekjes.
COIFFURES, enz. [13611]

Reuzel **in botervaatjes, Suikervaten hoepels, *GROF en EPSOM* ZOUT, *Breeuwwerk*, Pik en Teer, te bekomen bij**
(13612) EDUARD KÖLLE.

Aangebragt per de *Anna Lena*, Kapt. C. ZAAL, en te bekomen bij
D. ALBERGA:
Elégante Opgemaakte Dames HOEDEN van ƒ 12 50 tot ƒ 18. Meisjes en Kinder FLAMBARDS, Mans, Jongens en Kinder Castoren HOEDEN, Nieuwe Desseins, Gedrukte Jaconets, CALICO, Fransche Jaconat Kleedjes à Volans, (*laatste smaak*) Wit Afgepaste dito, Moiré Antique en TAFT, Wit en Gekleurd CHALY, **ORLEANS en COBURG**, Rood, Wit en Paarsche MOESJES, Damasé, Figuré, Jacquard en Geruit **Mouselines, Schotsch Batist**, ***Cambricks, Kamerdoek***, Schotsche Ruiten en Groene Gingham, Elégante Geborduurde ONDERROKKEN, ***Zakdoekjes*; Linnen dito**, DIEMET, Dames en Heeren Handschoenen, **Mitaines, *Balbouquetten***, Zijden LINTEN en BERTHE'S voor Garnering, Zwarte Zijden Omslagdoeken en MANTILLES, Effen en Geribt Satijn en Piqué voor Vesten, Half Wollen ***Buckskin* voor Broeken**, Wit en Bruin Garen en Katoenen DRIL, Bielefelds, Huismans, Bruin, Osnabrugs, Blaauw, Gestreept en Blaauw LINNEN, Voering Katoen in alle kleuren, LAKEN van ƒ 4, ƒ 5 en ƒ 6,50 per el, Katoenen Damast en Stellen Garen dito, Shirting in pies van 12, 20 en 40 Yds. ***Gemaakte HEMDEN***, Rood en Blaauw DAMRUIT, Garen en Katoenen Boekjesstreep, Dames en Meisjes LAARZEN met en zonder hakken, Hooge Mans, Jongens en Kinder SCHOENEN, Zijden Mans HOEDEN, Zool-, Gewast-, Verlakt- en Bazaan LEDER, ***DIVERSE ARTIKELEN***, voor Plant: Uitdeelingen, etc., etc. (13613)

D. Baëza
in de maand December e. k. van hier vertrekkende, verzoekt zijne DEBITEUREN minzaam hun verschuldigde te willen aanzuiveren ter voorkoming van belemmering in zijn voornemen.

Nog in *commissie* tegen *billijke prijzen* verkrijgbaar:
Roodewijn, Vermouth, Champagne, Cognac, SARDINES, Vruchten op Brandewijn en Sap, Kreeften, BOTER, AJUIN, 1 en 2 dms. W. P. PLANKEN,
20†10 Dakleijen, Nieuwe ***Rum Puncheons***, etc. etc. (13614)

HOEDEN MAGAZIJN.
J. G. Fonseca Fz.
heeft met onderscheidene der laatst gearriveerde schepen in *commissie* ontvangen en biedt voor *goedkoope prijzen* te koop aan mits
à CONTANT:
Dames-, Meisjes-, en Kinder Castoren-, Ital. en andere Stroo- en Flambards **HOEDEN**, Gegarneerde- en Ongegarneerde- Jongens-, Meisjes en Kinder Castoren-, Ital. en andere Stroo dito, Mans ord. en fijne Ital.-, Flambards- en andere Stroo dito, Bruine Ital. Mans dito, Mans-, Jongens-, Marine en Kinder Lakensche, Zomer stoffen, Ital. en andere **STROO PETTEN**, On- en Opgemaakte Dames HOEDEN *naar den laatsten smaak*. Voorts: Barège en zijden Stoffen voor Dames Kleedjes, Geborduurde Meisjes KLEEDJES, Idem **Zakdoekjes en Kragen, Zwarte Voiles en Fiches, Groote OMSLAGDOEKEN, Dames BROEKEN, Linten** voor Dames en Heeren Hoeden in soorten, ***Pluimen, Bouquetten* en *Coiffures* en *Fleurs*, *Agrementen* en *Knoopen*** in soorten, allerhande kleuren Kwastjes, BROEKENSTOFFEN in soorten, Zwart Geruit BUCKSKIN, Zwart PARAMATTA, ORLEANS en LUSTRE, Zwart en andere kleuren Moiré Antique, Zwart Gestreept Gros d'Alger en veel andere DAMES GOEDEREN.

Rozijnen, Corinten en Pruimen in stopfl. en bij 't pond; Gekleurde Amandelen, Zoete en Bittere Amandelen, Anijszaad, Caraffen Holl. PEPERMENT, Idem Jongens en Meisjes MUISJES, Cozakken, Chocolaadjes, Idem in Vruchten, BANKET, Kleine Bitterkoekjes, **Sucade en Deventer Koek, Gegarneerde Secretaris do, Beste *SNUIF* en *ROOKTABAK* en *SIGAREN*** (*La Salvadora*), Beste Zwarte THEE, **Holl. ROGGE BROOD, *SPECERIJEN in soorten*, Sardines, *Worm-Mixture*,** Gr. kelders GENEVER, Madera en Rhijn WIJN, bij 't doz. en meer andere
Goederen.
(13615)

Te bekomen bij
J. Heilbron:
***Bal Bouquetten*, Kapsels, WAAIJERS, LINTEN;** BLONDES en Zijden FRANJES, BALKLEEDJES, Geborд. Onderrokken, Witte-, Gekl. Glacé en Zijden HANDSCHOENEN, MITAINES, *Charivaris*, en diverse MODEWAREN. (13616)

De bezitters van **A. VON HUMBOLDT'S KOSMOS**, kunnen het nu onlangs in het licht verschenen 4e. *deel*, 1e. gedeelte *gr:* 224 *pag:* à ƒ 2,45 KONTANT, verkrijgen bij den Boekhandelaar **W. E. H. WINKELS.** (13617)

Te bekomen bij
J. J. SIMONS:
BOTER, Z. M. en Zw. KAZEN, AARDAPPELEN, Kl. STOKVISCH, Anchovis, Sardinies, Alkm: Gort, Gep: Garst, **Groene en *Sp. ERWTEN*, *Slagzwaard Snijboonen Plantsoenen*,** Capucijnders, Witte, Br: en Sagobloem, Diverse Specerijen en Suikergoed. **Witte, br: en Zw: Kandij**, BANKET, Sukade, Secretaris en Bitterkoekjes, Vruchten op Brandewijn, Macaronie, Vermicellie, Patent, Raap en Genua OLIE, Broodsuikers, Groene en Zwarte THEE, Linsen, Corinten, Gedr: Appelen, Peeren, Juff:, Kraak, Zoete en Bittere Amandelen, Kanarie, Anijs en Koliander ZAAD, ZUURGOED, ***PRIMA KAPPERS***, Framb: en Holl: STROOP, Bessesap, Kurken in soorten, Bindgaren, TABAK, Mandjes Pijpen, Kamerbezems, Handstoffers, Moderateur, Solair en andere soorten Lampglazen. Geele en Zwarte WAS, Witte en Bruine Levertraan, Mars: Zeep, Blikken, Waschbekkens, alle soorten van Drooge VERF, enz., en z., enz.
Woonplaats: *Kerkplein*. (13618)

A. HEWITT
binnen kort deze kolonie zullende verlaten, verzoekt vriendelijk allen die hem schuldig zijn, zoo spoedig mogelijk hunne rekeningen te voldoen, aangezien hij anders, hoe ongaarne ook verpligt zal zijn tegen hen, zonder onderscheid van persoon, **REGTSMIDDELEN** aan te wenden. (13619)

Verkrijgbaar bij
A. C. Bosmans:
Versche *CRACKERS* in heele en halve vaten, dito BESCHUIT *tegen zeer billijke prijzen*. [13620]

Holloway's Pillen
Zij nemen alle puistjes en vlekjes van de huid weg, zuiveren het bloed, verbeteren de belemmeringen in de gezondheid, en inderdaad, ontdoen zij het ligchaam van alle onreinheden der vochten. Voor de moeder bij den ommekeer in het leven of de dochter in den huwbaren staat tredende, zijn zij even werkzaam en geheel vrij van delfstoffelijke zelfstandigheden, en men kan gerust op hunne werking vertrouwen; zij vereischen noch beperking van bezigheden noch opsluiting; alzoo leveren zij het bewijs op, dat er geene geneesmiddelen bestaan, die zoo volkomen dienstig zijn als deze onschatbare Pillen.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ 1 en ƒ 3. [13621]

RIVIER-STOOMVAART DIENST.
De reizen van de *»ELIZA"* van den 4n. tot den 31n. DECEMBER 1858, zijn bepaald als volgt:

Van *Paramaribo* naar Pl. *Munnickendam*,	Van Pl. *Munnickendam* naar *Paramaribo*,
den 4 des morgens 8 uur.	den 5 des morgens 7 uur.
» 15 » » 8 »	» 16 » » 7 »
» 21 » » 8 »	» 22 » » 7 »
Van *Paramaribo* naar Post *Sommelsdijk*,	Van Post *Sommelsdijk* naar *Paramaribo*,
den 7 des morgens 8 uur.	den 8 des morgens 9 uur.
» 14 » » 8 »	» 14 » namiddags 2 »
» 24 » namiddags 2 »	» 25 » morgens 11 »
» 27 » morgens 8 »	» 27 » namiddags 2 »
Van *Paramaribo* naar Pl. *Canawappibo*,	Van Pl. *Canawappibo* naar *Paramaribo*,
den 10 des morgens 8 uur.	den 11 des morgens 7 uur.
» 18 » » 8 »	» 19 » » 7 »
» 30 » » 8 »	» 31 » » 7 »
Van *Paramaribo* naar Pl. *Rac à Rac*,	Van Pl. *Rac à Rac* naar *Paramaribo*
den 12 des morgens 8 uur.	den 12 des namiddags 1 uur.
» 28 » » 8 »	» 28 » » 1 »

Paramaribo den 20 November 1858.

H. LYON & Co.

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.